

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 24.04.2018
Sak: 81/18

Tittel: **Saksprotokoll - Høring: rapport om like konkurransevilkår for offentlige og private aktører**

Resultat: Annet forslag vedtatt
Arkivsak: 18/8977

Vedtak

Formannskapet avgir på vegne av Trondheim kommune følgende høringssvar til Nærings- og fiskeridepartementets rapport om like konkurransevilkår for offentlige og private aktører:

1. Utredningen viser at norsk offentlig sektor gjennomgående organiserer markedsnær virksomhet i egne foretak eller selskaper. Den viser også at Norge har gjennomgående en effektiv offentlig sektor som samvirker godt med markedets aktører. Trondheim kommune mener at de relativt få saker som oppstår omkring konkurranseproblematikk mellom offentlig og privat sektor bør håndteres som i dag, ved ordinære klager som finner sin konkrete løsning i forståelse med ESA, eller eventuelt ved domstolsbehandling. Trondheim kommune vil her vise til saken om organisering av Analysesenteret i Trondheim hvor det i dialog med ESA ble funnet en akseptabel løsning.
2. Trondheim kommune vil understreke at det har vært en ønsket utvikling med en sterk offentlig sektor i Norge. Dette har bidratt til et desentralisert tilbud hvor det har vært mulig å tilby tilnærmet like tilbud i hele landet.
3. Trondheim kommune mener at offentlig tjenesteproduksjon må organiseres med utgangspunkt i det offentliges interne styringsbehov med målsetting om rettferdig fordeling, omsorg for medmennesker og tariffestede rettigheter for de ansatte.
4. Trondheim kommune støtter ikke utvalgets flertall som vil innføre et generelt krav om markedsaktørprinsippet. Trondheim kommune er bekymret over den byråkratiseringen og de potensielle kostnadene dette og er tilhørende tilsynsregime vil medføre.
5. Det må høre inn under det kommunale og fylkeskommunale selvstyret om velferdstjenester skal produseres av kommunen selv, eller om de skal kjøpes inn fra kommersielle og/eller ideelle leverandører. Trondheim kommune mener det må være mulig å skille mellom kommersielle og ideelle aktører.

Trondheim kommune

6. Trondheim kommune vil understreke at kommuner har leveringsplikt for en rekke tjenester. Et stort innslag av private aktører i disse sektorene øker behovet for en kommunal beredskap dersom private tilbud legges ned. Eksempler på dette er konkursen i Reno Norden og John Bauer. Beredskapsplikt og kostnader ved dette må belyses.
7. Trondheim kommune vil understreke behovet for at kommuner selv må avgjøre hvordan tilbud som SFO, kulturskole og idrettsanlegg skal organiseres. Selv om det eksisterer det som beskrives som en konkurranseflate mot private aktører, er det avgjørende at kommunene selv har mulighet til å organisere tilbudet slik at det sikrer et mangfold i tilbud og en desentralisert struktur. Som eksempel har Trondheim kommune valgt en desentralisert struktur på den kommunale kulturskolen. Dette er ikke 'effektivt' i økonomiske termer, men ønskelig for å sikre et bredt tilbud nær der ungene bor
8. Trondheim kommune vil understreke konklusjonen om at det ikke er behov for å skille ut EØS-rettslig økonomisk aktivitet og den demokratiske utfordringen det vil representere om kommunal virksomhet skilles ut i egne selskap. Kommunene må derfor selv kunne vurdere dette i de enkelte tilfellene.
9. Trondheim kommune vil advare mot å innføre et krav om at økonomisk aktivitet i konkurranse med andre skal ha et krav om markedsmessig avkastning. Det må fortsatt være mulig for en kommune å tilby for eksempel utleieboliger, kulturtilbud og tilgang til svømmehall uten at det skal kreves en markedsmessig avkastning. Kommuner må stå fritt til å tilby denne typen aktiviteter til selvkost eller subsidierte priser dersom det vurderes som et viktig velferdstilbud. Trondheim kommune vil understreke at det vil være en uakseptabel inngripen i kommunalt selvstyre dersom en kommune for eksempel må drive kulturskolen med overskudd med den begrunnelsen at det finnes andre aktører som tilbyr tilsvarende tjenester kommersielt.
10. Trondheim kommune forutsetter at det før eventuelle tiltak blir iverksatt vil foreligge en samfunnsøkonomisk analyse for å klarlegge gevinster og kostnader forbundet med de foreslåtte tiltakene, konsekvenser for det offentlige tjenestetilbud til befolkningen, det offentlige mulighet til å organisere og styre sin egen virksomhet og hvordan arbeidstakere kan bli berørt av de foreslåtte tiltakene.

Behandling:

Ottar Michelsen (SV), forslag pva SV, Ap, SP og MDG

Alternativt forslag

1. Utredningen viser at norsk offentlig sektor gjennomgående organiserer markedsnær virksomhet i egne foretak eller selskaper. Den viser også at Norge har gjennomgående en effektiv offentlig sektor som samvirker godt med markedets aktører. Trondheim kommune mener at de relativt få saker som oppstår omkring

Trondheim kommune

konkurransesproblematikk mellom offentlig og privat sektor bør håndteres som i dag, ved ordinære klager som finner sin konkrete løsning i forståelse med ESA, eller eventuelt ved domstolsbehandling. Trondheim kommune vil her vise til saken om organisering av Analysesenteret i Trondheim hvor det i dialog med ESA ble funnet en akseptabel løsning.

2. Trondheim kommune vil understreke at det har vært en ønsket utvikling med en sterk offentlig sektor i Norge. Dette har bidratt til et desentralisert tilbud hvor det har vært mulig å tilby tilnærmet like tilbud i hele landet.
3. Trondheim kommune mener at offentlig tjenesteproduksjon må organiseres med utgangspunkt i det offentliges interne styringsbehov med målsetting om rettferdig fordeling, omsorg for medmennesker og tariffestede rettigheter for de ansatte.
4. Trondheim kommune støtter ikke utvalgets flertall som vil innføre et generelt krav om markedsaktørprinsippet. Trondheim kommune er bekymret over den byråkratiseringen og de potensielle kostnadene dette og er tilhørende tilsynsregime vil medføre.
5. Det må høre inn under det kommunale og fylkeskommunale selvstyret om velferdstjenester skal produseres av kommunen selv, eller om de skal kjøpes inn fra kommersielle og/eller ideelle leverandører. Trondheim kommune mener det må være mulig å skille mellom kommersielle og ideelle aktører.
6. Trondheim kommune vil understreke at kommuner har leveringsplikt for en rekke tjenester. Et stort innslag av private aktører i disse sektorene øker behovet for en kommunal beredskap dersom private tilbud legges ned. Eksempler på dette er konkursen i Reno Norden og John Bauer. Beredskapsplikt og kostnader ved dette må belyses.
7. Trondheim kommune vil understreke behovet for at kommuner selv må avgjøre hvordan tilbud som SFO, kulturskole og idrettsanlegg skal organiseres. Selv om det eksisterer det som beskrives som en konkurranseflate mot private aktører, er det avgjørende at kommunene selv har mulighet til å organisere tilbudet slik at det sikrer et mangfold i tilbud og en desentralisert struktur. Som eksempel har Trondheim kommune valgt en desentralisert struktur på den kommunale kulturskolen. Dette er ikke 'effektivt' i økonomiske termer, men ønskelig for å sikre et bredt tilbud nær der ungene bor
8. Trondheim kommune vil understreke konklusjonen om at det ikke er behov for å skille ut EØS-rettslig økonomisk aktivitet og den demokratiske utfordringen det vil representere om kommunal virksomhet skilles ut i egne selskap. Kommunene må derfor selv kunne vurdere dette i de enkelte tilfellene.
9. Trondheim kommune vil advare mot å innføre et krav om at økonomisk aktivitet i konkurranse med andre skal ha et krav om markedsmessig avkastning. Det må fortsatt være mulig for en kommune å tilby for eksempel utleieboliger, kulturtilbud og

Trondheim kommune

tilgang til svømmehall uten at det skal kreves en markedsmessig avkastning. Kommuner må stå fritt til å tilby denne typen aktiviteter til selvkost eller subsidierte priser dersom det vurderes som et viktig velferdstilbud. Trondheim kommune vil understreke at det vil være en uakseptabel inngripen i kommunalt selvstyre dersom en kommune for eksempel må drive kulturskolen med overskudd med den begrunnelsen at det finnes andre aktører som tilbyr tilsvarende tjenester kommersielt.

10. Trondheim kommune forutsetter at det før eventuelle tiltak blir iverksatt vil foreligge en samfunnsøkonomisk analyse for å klarlegge gevinster og kostnader forbundet med de foreslåtte tiltakene, konsekvenser for det offentliges tjenestetilbud til befolkningen, det offentliges mulighet til å organisere og styre sin egen virksomhet og hvordan arbeidstakere kan bli berørt av de foreslåtte tiltakene.

Trondheim kommune

Erling Moe (V), forslag

Tilleggsforslag

1. Trondheim kommune mener det er viktig at vi får en gjennomgang av regelverket, slik at det er i tråd med EØS-avtalen.
2. Trondheim kommune mener det ikke skal innføres tiltak som går lengre enn det EØS-avtalen forplikter til. Dette vil innskrenke kommunenes handlingsrom og det lokale selvstyret. Kommunen må kunne innrette sin virksomhet slik den anser best, så lenge det ikke er strid med EØS-avtalen.

Votering

Michelsens forslag ble vedtatt mot fire stemmer (2H, FrP, V)

Innstillinga falt mot fire stemmer (2H, FrP, V)

Moes forslag falt mot to stemmer (V, KrF)

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift